

Лабораторне заняття № 22

ТЕМА 13. РЕАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА

Теоретичні питання:

1. Правозастосовчі акти: поняття, ознаки, види, структура.
2. Прогалини (вакуум) в об'єктивному праві та засоби їх подолання у правозастосовчій діяльності.
3. Колізії (конкуренції) між нормами права: поняття, види та засоби їх подолання у правозастосовчій діяльності.

Термінологічні завдання:

Засвойте визначення таких понять: правозастосовчий акт, прогалина, вакуум, колізія, конкуренція, аналогія закону, аналогія права

Практичні завдання:

I. Ознайомтесь із наведеними приписами процесуальних кодексів України та визначте юридичну форму, в якій приймаються відповідні правозастосовчі акти, а також порівняйте зміст їх структурних частин.

[ст. 241, 246 Кодексу адміністративного судочинства України від 06.07.2005](#)

[ст. 258, 265 Цивільного процесуального кодексу України від 18.03.2004](#)

[ст. 369, 374 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012](#)

Заповніть у зошиті таблицю

форми правозастосовного акту	у справах адміністративного судочинства	у цивільних справах	у кримінальних справах

зміст структурної частини	правозастосовного акту, передбаченого		
	ст. 246 КАС України	ст. 265 ЦПК України	ст. 374 КПК України

вступна
описова
мотивувальна
резолютивна

Поясніть (письмово у зошиті), чи впливають та відображаються на змісті структурних частин цих правозастосовчих актів стадії процесу правозастосування?

II. Ознайомтесь із наведеними нормативно-правовими приписами та визначте, за яких умов у різних галузях права може бути застосована аналогія закону та аналогія права?

[ст. 65 Закону України «Про правотворчу діяльність»](#)

[ст. 8 Цивільного кодексу України](#)

[ст. 10 Сімейного кодексу України](#)

[ч. 9 ст. 10 Цивільного процесуального кодексу України](#)

[ч. 6 ст. 7 Кодексу адміністративного судочинства](#)

[ч. 6 ст. 9 Кримінального процесуального кодексу України](#)

[ст. 3 Кримінального кодексу України](#)

Заповніть у зошиті таблицю

	аналогія закону	аналогія права
ЦК України	Якщо цивільні відносини не врегульовані ..., вони регулюються ...	у разі неможливості використати ..., вони регулюються ...
СК України	якщо певні сімейні відносини не врегульовані ..., до них застосовуються ...	якщо до регулювання сімейних відносин неможливо ..., вони регулюються ...
ЦПК України	якщо спірні відносини не врегульовані ..., суд застосовує ...	а за відсутності ..., суд виходить із ...
КАС України	у разі відсутності ..., суд застосовує ...	а за відсутності ..., суд виходить із ...
КПК України	у випадках, коли ..., застосовуються ...	
КК України	... визначаються тільки ...	застосування закону ... заборонено

Поясніть (письмово у зошиті):

- які загальні правила щодо прогалин і їх подолання встановлює Закон України «Про правотворчу діяльність»?
- чим прогалина відрізняється від вакууму в об'єктивному праві?
- чи всі прогалини у законодавстві є наслідком правотворчих помилок та недотримання вимог законодавчої техніки?
- у чому полягає застосування аналогії закону та аналогії права?
- чим викликана заборона застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією?
- у чому полягає міжгалузева (субсидіарна) аналогія закону?

III. Ознайомтесь із наведеними латинськими правовими аксіомами, [ст. 66 Закону України «Про правотворчу діяльність»](#) та поясніть, що означає їх зміст.

Латинські правові аксіоми	Зміст
<i>Lex posterior derogat priori</i>	...
<i>Lex superior derogat inferiori</i>	...
<i>Lex specialis derogat generalis</i>	...

Поясніть (письмово у зошиті), у чому полягають особливості *простих* різновидів колізій між нормами права (ієрархічної, темпоральної та змістовної), і в чому – *складних* (ієрархічної + темпоральної; ієрархічної + змістовної; темпоральної + змістовної)? Які існують правила їх подолання у правозастосовчій діяльності?

Заповніть у зошиті таблицю

види колізій	полягають у неузгодженостях, суперечностях або розбіжностях між нормами права	Зміст правил їх подолання у правозастосуванні
Ієрархічна
Змістова (конкуренція)
Темпоральна

ієрархічна+ темпоральна
ієрархічна+ змістовна
темпоральна + змістовна

Рекомендована література:

1. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів, 2021.
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ, 2013. С. 185-192.
3. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Київ, 2019
4. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваїте, 2015. С. 189-202, 203-224. URL: <http://www.osce.org/uk/ukraine/283756?download=true>
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020.
6. Загальна теорія права. Академічний курс: підручник / за ред. С. Бобровник. Київ, 2021.
7. Погребняк С. Прогалини в законодавстві та засоби їх подолання. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 44–56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2013_1_7

